

PEUTERS EN KLEUTERS ONLINE

Als het aan hun ouders ligt, kunnen kinderen computervaardigheden maar beter zo jong mogelijk onder de knie krijgen. Dat blijkt uit onderzoek van de stichting Mijn Kind Online. Om te voorkomen dat ze een achterstand oplopen, mogen peuters en kleuters regelmatig het internet op. Maar is het echt nodig?

Internet is niet meer uit de samenleving weg te denken. Bankzaken regelen, winkelen, televisie kijken: het kan allemaal online en het gebeurt ook veel. Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt onder meer dat driekwart van de bevolking zijn bankzaken online regelt en dat meer dan de helft van de bevolking via internet televisie kijkt en radio luistert.

Ook in het leven van kinderen speelt internet een grote rol. Dat blijkt uit een onderzoek door de stichting Mijn Kind Online en onderzoeksbureau Motivaction. Volgens de ondervraagde ouders is de computer belangrijk bij het maken van schoolwerk en bij het maken van vrienden, bijvoorbeeld via netwerksites zoals Hyves. En daarom kunnen kinderen volgens hun ouders maar beter al op jonge leeftijd met de computer leren omgaan.

Kleuters brengen ongeveer twee en een half uur per week op de computer door. Twee- en driejarigen zo'n drie en een half uur per week. De onderzoekers vermoeden dat dat komt omdat peuters nog niet naar school gaan en daardoor meer vrije tijd hebben.

Peuters en kleuters spelen vooral spelletjes en kijken video op internet. Ouders vinden het belangrijk dat hun jonge kinderen die dingen doen. Een derde zegt bang te zijn dat zijn kind achterop raakt als die niet vroeg leert omgaan met internet.

De angst voor zo'n achterstand is volgens Frederike Lems, zij is als mediapedagoog verbonden aan Mijn Kind Online, niet nodig. "Kinderen maken zich computervaardigheden doorgaans snel eigen; daar zou ik me als ouders niet te veel zorgen over maken."

MOTORIEK

Is het dan wel nodig om ook de allerjongsten al aan de computer te zetten? "Als je je bedenkt dat de grove motoriek bij peuters en kleuters nog volop in ontwikkeling is, dan kun je je dat inderdaad afvragen", zegt Lems.

"De grove motoriek oefen je het door te spelen, te bewegen. Niet door te computeren. Aan de computer oefent een kind zijn fijne motoriek die zich pas later ontwikkelt."

Toch vindt ze het onnodig om jonge kinderen daarom helemaal bij de computer weg te houden. "Ik vind het veel belangrijker dat je als ouder de vrijheid hebt om te bepalen wat je belangrijk voor je kind vindt. Computeren mag zo'n keuze zijn. Het is één van de activiteiten die je een kind kunt aanbieden, naast buiten spelen, voorlezen en andere spelvormen, en waar ook peuters en kleuters veel plezier aan beleven."

Bovendien heeft de computer, net als de tv, nóg een handige functie. Die van oppas in spijtstijd, als ouders thuiskomen en er gekookt moet worden. "Met mate, dat wel", zegt Lems. "Uit onderzoek blijkt dat het leereffect van tv kijken groter is als ouders meekijken. Ook het kijkplezier is dan hoger. Dat zal voor de computer niet anders zijn."

VEILIGHEID

Samen computeren is volgens Lems ook om veiligheidsredenen belangrijk. "Op internet komen kinderen helaas gemakkelijk in aanraking met verkeerde content. Bijvoorbeeld via de videosite Youtube, waar ook altijd een lijstje met suggesties in beeld staat. De kans bestaat dat

daar een voor kinderen ongeschikt filmpje tussen staat.” Ook klikbare advertenties en links naar webwinkels kunnen ervoor zorgen dat kinderen verdwalen op het net.

Lems raadt ouders aan vooraf zelf een kijkje te nemen op peuter- en kleutersites om te controleren of ze geschikt vinden. Ook vindt ze het verstandig een speciale kinderbrowser te installeren.

“Dat is iets anders dan een filter”, zegt Lems. “Een filter gaat uit van negatieve content die geweerd moet worden. Een browser selecteert positieve sites en alleen tot die sites heeft een kind toegang. Op die manier ben je er van verzekerd dat je kind niet in aanraking komt met materiaal dat niet voor hem bedoeld is.”

VERNIEUWEND

Hoewel er volgens haar voor peuters en kleuters genoeg leuke en leerzame sites en spelletjes zijn, mag er wat haar betreft vernieuwender materiaal komen. “Je ziet nog te veel de geijkte spelletjes in een computeruitvoering. Legpuzzels, memory, multiple choice-quizjes.”

Eén site die wel vernieuwend is, is Boohbah van de makers van de Teletubbies. “Het is een volledig taallose site die uitgaat van de manier waarop jonge kinderen leren, namelijk intuïtief. Ze kunnen ongericht klikken en alles is raak. Als ze later de verbanden gaan zien, kunnen ze vanzelf een stapje verdergaan en gericht gaan klikken. Zonder dat je je als ouder moet verbijten, omdat je kind er met de cursor wéér naast zit.”

Drie internettips van mediapedagoog Frederike Lems

- www.boohbah.com: Een taallose website waar de allerkleinsten intuïtief kunnen spelen.
- www.youngtube.nl: De kinderversie van Youtube met voor kinderen geschikte filmpjes.
- www.mybee.nl: Gratis kinderbrowser met geselecteerde, veilige websites.

Ergonomisch verantwoord computeren

Als kinderen computeren, doen ze dat volgens Frederike Lems vaak in weinig ideale omstandigheden. “Bureaus en stoelen zijn meestal ingesteld op volwassenen, terwijl het voor kinderen net zo belangrijk is om ergonomisch verantwoord te computeren. Dus zonder een overdreven spierspanning die rsi kan veroorzaken.”

Met de volgende ingrepen kan een kind gezond computeren:

- Zorg voor een hoek van 90 graden tussen onder- en bovenbenen. Dat kan door een voetenbankje onder de voeten te plaatsen.
- Zorg voor een stoel waar een kind rechtop zit.
- Zorg ervoor dat zijn onderarmen op het bureaublad kunnen rusten.
- Zorg voor een voor kinderhanden geschikte muis. Dat kan een speciale kindermuis zijn of een laptopmuis.

Hoe herken je een voor kleine kinderen geschikte site?

- Bekijk de herkomst van een site door te kijken bij het colofon of de contactinformatie. Is de uitgever of initiatiefnemer betrouwbaar? Kijk of er een knop ‘Voor ouders’ aanwezig is.
- Idealiter opent een nieuw venster dat geheel door de peuter of kleuter bedient kan worden waarin ze niet kunnen wegsurfen.
- Sluit een site aan bij het ontwikkelingsniveau van je kind?
- Ziet de site er voor hem aantrekkelijk uit?